

Llais Cymru - Cyfarfod Bwrdd

Dydd Iau 25 Ebrill 2024

**Lleoliad: Canolfan Genedlaethol Chwaraeon Cymru,
Gerddi Sophia, Caerdydd CF11 9SW**

Cyfarfod Zoom

Cyfarfod i ddechrau am 10yb – 14:40

Aelodau:

Medwin Hughes
Alyson Thomas
Bamidele Adenipekun
Jack Evershed
Karen Lewis
Rajan Madhok
Jason Smith
Mwoyo Makuto

Cadeirydd
Prif Weithredwr
Anweithredol
Anweithredol
Anweithredol
Anweithredol
Anweithredol
Aelod Cyswllt

Mynychwyr:

Ben Eaton
Richard Bevan
Kirsty Contreras-Stacey
Eleri Soanes
Jessica Mannings
Erika Dunshaw

Cyfarwyddwr Strategol Strategaeth
Sefydliadol ac Ymgysylltu
Ysgrifennydd Bwrdd a Phennaeth
Llywodraethu Dros Dro
Swyddog Llywodraethu
Swyddog Cymorth Gweinyddol
AG/Swyddog Rheoli Monitro a Chraffu
Swyddog Cefnogi Eiriolaeth

Croeso, cyflwyniadau, datganiadau o ddiddordeb ac ymddiheuriadau

- 1.1 Croesawodd y Cadeirydd bawb i'r cyfarfod.
- 1.2 Derbyniwyd ymddiheuriadau gan Grace Quantock (Dirprwy Gadeirydd), Barbara Harrington (Anweithredol), Angela Mutlow (Cyfarwyddwr Strategol Gweithrediadau a Gwasanaethau Corfforaethol) ac Alun Lloyd (Swyddog Cymorth Ariannol).
- 1.3 Ni chodwyd unrhyw ddatganiadau neu wrthdaro buddiannau ynghylch yr eitemau ar yr agenda.

Munudau

- 2.0 Cytunwyd bod cofnodion cyfarfod y Bwrdd a gynhaliwyd ar 24 Ionawr 2024 yn gofnod cywir.
- 2.1 Cytunwyd ar y cofnod o gamau gweithredu a phenderfyniadau, a nodwyd y cynnydd.

Gweithredoedd

- 3.0 Rhoddodd y Prif Weithredwr ddiweddariad ar y camau gweithredu a ganlyn:
 - A24-01-02 – **Gwybodaeth gweithlu ar amrywiaeth ymgeiswyr:** Roedd gwaith pellach yn cael ei wneud ar fformat adroddiad gweithlu a byddai'r wybodaeth hon yn cael ei darparu yng nghyfarfod mis Gorffennaf 2024.
 - A22-01-12 - **Cyflwyniad gan Swyddfa Comisiynydd y Gymraeg** - Roedd trefniadau yn cael eu gwneud i dderbyn cyflwyniad ar brofiad swyddfa Comisiynydd y Gymraeg yn dilyn ymosodiad seiber. Unwaith y byddai dyddiadau cyfleus i'r ddwy ochr wedi'u nodi, byddai hyn yn cael ei gadarnhau i'r Bwrdd.
 - A23-01-11 - **Trefn gwyno Llais** - cyhoeddwyd y drefn yn Ebrill 2023. Eglurwyd pe bai unrhyw un yn dymuno mynegi pryder am weithredoedd y cyn Bwrdd Cynghorau Iechyd Cymuned yng Nghymru y gallent wneud hynny i fyny i flwyddyn yn dilyn y digwyddiad. Roedd y dyddiad bellach wedi mynd heibio, a bydd

unrhyw newidiadau gofynnol yn cael eu gwneud yn awr i eiriad y weithdrefn.

- A23-03-09 – **Trefniadau cydweithredu** – Roedd gwaith yn mynd rhagddo gydag awdurdodau lleol a chyrff y GIG i ddatblygu trefniadau cydweithredu ymhellach yn genedlaethol ac yn rhanbarthol. Ar hyn o bryd mae Llais yn gweithio ar ddogfen gydweithredu sy'n ymwneud â newidiadau i wasanaethau yn y GIG. Mae dogfen ddrafft wedi'i chynhyrchu ac yn cael ei hystyried gan Tîm Arwain. Rhoddir diweddariad yng nghyfarfod nesaf y Bwrdd.
- A23-03-13 – **Polisi diogelwch** - Mae Pennaeth yr Isadeiledd Digidol yn adolygu'r polisi a'r ymagwedd diogelwch yn barhaus. Mae rhaglen o werthuso a phrofi diogelwch parhaus wedi'i rhoi ar waith. Mae'r gwaith hwn wedi bod yn destun Archwilio Mewnol a bydd adroddiad yn cael ei ddarparu i'r Pwyllgor Archwilio Risg a Sicrwydd ynghyd â diweddariadau rheolaidd gan yr arweinydd sefydliadol.
- A23-05-02 – **Systemau TG** – Mae gweithredu'n barhaus ac yn destun adolygiad rheolaidd. Mae'r gwaith hwn wedi bod yn destun Archwiliad Mewnol a bydd adroddiad yn cael ei ddarparu i'r Archwiliad Risg a Sicrwydd.
System CRM – Aeth y system CRM yn fyw ar ddiwedd mis Chwefror 2024 ac mae'n ymwreiddio. Mae'r ffocws ar hyn o bryd ar y newid diwylliannol sydd ei angen ar draws y sefydliad i gael y gorau o'r system. Disgwylir y bydd y system newydd yn cynorthwyo gyda mynediad i'r data a'r wybodaeth sydd eu hangen ar Llais yn fwy arferol gyda mynediad haws.
- A23-05-06 – **Ein hadroddiad 100 diwrnod cyntaf** - Adroddwyd bod her wirioneddol gyda chynhyrchu Hawdd ei Ddarllen ar draws Cymru o ran capasiti, ac mae Llais yn trafod gyda chydweithwyr a all ddarparu hyfforddiant mewnol i'r sefydliad fel bod y sefydliad yn gallu darparu hyfforddiant i'n staff ein hunain.

Adroddiad gan y Cadeirydd

4.0 Nododd y Cadeirydd y newidiadau o fewn Llywodraeth Leol yn dilyn penodiad diweddar Prif Weinidog newydd. Cadarnhawyd bod

disgwyl i Ysgrifennydd y Cabinet dros Ddiwylliant a Chyfiawnder Cymdeithasol fod yn weinidog noddi'r Llais ac mae cyfarfod yn cael ei geisio gydag Ysgrifennydd y Cabinet. Fe fyddai yna hefyd uwch Was Sifil cyswllt newydd yn Sioned Evans, a disgwylir cadarnhad o ddyddiad cyfarfod cyntaf.

- 4.1 Amlygodd y Cadeirydd fod Llais, ar ôl 12 mis, yn parhau i fod yn glir yn ei gylch gorchwyl i ymgysylltu â'r cyhoedd a gwrandao ar eu barn. Cynhaliwyd digwyddiad lansio Cynllun Strategol llwyddiannus ar 24 Ebrill 2024. Un o'r themâu allweddol a amlygwyd oedd y cynnydd yn y bwch amddifadedd yng Nghymru a goblygiadau hynny ar iechyd a lles.
- 4.2 Cafwyd cyflwyniadau ardderchog a ddangosodd ffyrdd integredig o weithio. Pwysleisiodd y Cadeirydd fod gwir angen canolbwyntio ar weithgarwch integredig meysydd polisi economaidd, cymdeithasol ac iechyd er mwyn sicrhau canlyniadau gwell i bawb.
- 4.3 Mae angen i Llais wneud ein datganiadau a'n lleisiau yn glir bod gwella canlyniadau iechyd yn galw am ymgysylltu polisi integredig ar draws pob maes allweddol. Byddai rolau'r Byrddau Partneriaeth Ranbarthol yn bwysig i hyn, yn enwedig o ran canlyniadau i blant a phobl ifanc a chymorth a gwasanaethau iechyd meddwl a lles.
- 4.4 Roedd angen i Llais chwarae rhan allweddol wrth gynrychioli barn dinasyddion yn y cyfarfodydd hyn a sicrhau bod Byrddau Partneriaeth Ranbarthol yn ymgysylltu'n weithredol â Llais.
- 4.5 Cytunwyd y byddai'r ymgynghoriad gan Lywodraeth Cymru sy'n canolbwyntio ar Fyrddau Partneriaeth Ranbarthol yn cael ei rannu ag aelodau'r bwrdd. Byddai Llais yn cyflwyno ymateb ac yn amlygu ei fwriad i ymgysylltu â phartneriaid i amlygu materion sylweddol ym maes iechyd a gofal cymdeithasol a cheisio sicrwydd ynghylch dulliau integredig mewn ymateb.

A24-04-01: Cytunodd y Bwrdd y byddai Llais yn cydweithio â'i bartneriaid i flaenoriaethu ymagwedd fwy integredig at iechyd a gofal cymdeithasol.

Adroddiad y Prif Weithredwr

- 5.1 Cyflwynodd y Prif Weithredwr adroddiad yn ymdrin â gweithgareddau allweddol a gyflawnwyd ers cyfarfod diwethaf y Bwrdd.
- 5.2 Ynglŷn â gweithio mewn Partneriaeth, dywedwyd bod Archwilio Cymru yn cynnal adolygiad cenedlaethol o ofal canser yng Nghymru ac yn ceisio adborth gan Llais i gyfrannu at ei waith.
- 5.3 Roedd cynrychiolwyr Llais wedi cyfarfod â Thîm Ymchwil Iechyd a Gofal Cymdeithasol y Senedd mewn cyfarfod rhagarweiniol i drafod rhannu cynlluniau a gwybodaeth berthnasol. Roedd y tîm yn awyddus i glywed gan Llais o ran yr hyn yr ydym wedi'i glywed am ofal cymdeithasol yn benodol.
- 5.4 Adroddodd y Prif Weithredwr mai nodwedd o ddigwyddiad Llais ar 24 Ebrill 2024 oedd ein gwasanaeth eiriolaeth cwynion. Roedd gwaith datblygu'n cael ei wneud ledled Cymru, ac roedd digwyddiad cwynion Cymru gyfan wedi'i gynnal ar gyfer eiriolwyr a staff cymorth eiriolaeth i edrych ar gyfleoedd pellach i ddatblygu'r gwasanaeth a hyrwyddo cysondeb ledled Cymru.
- 5.5 Adroddodd y Prif Weithredwr ei fod wedi mynychu digwyddiad dangos a dweud Cynllun Gwasanaeth ar Waith. Roedd 3 aelod o staff Llais wedi mynychu rhaglen 6 mis o ddysgu ynghylch dylunio gwasanaethau yn ymarferol i ddiwallu anghenion pobl o'u safbwynt hwy. Byddai'r dysgu yn gymorth i ddylunio systemau Llais. Llongyfarchodd y Prif Weithredwr y 3 aelod o staff am eu hymrwymiad i'r rhaglen hon ochr yn ochr â'u swyddi dydd.
- 5.6 Adroddodd y Prif Weithredwr fod digwyddiad staff Llais Cymru gyfan wedi ei gynnal. Roedd y digwyddiad yn canolbwyntio ar Gynllun Strategol Drafft Llais yn ogystal â chanolbwyntio ar y Safonau Ymddygiad Drafft. Cadarnhawyd y byddai'r safonau ymddygiad drafft yn cael eu cyflwyno i'r Bwrdd ym mis Gorffennaf 2024. Byddai'r safonau arfaethedig hefyd yn cael eu rhannu gyda gwirfoddolwyr, er mwyn rhoi cyfle iddynt wneud sylwadau. Byddai'r safonau'n cael eu defnyddio i fframio holl ddulliau gweithredu,

polisiâu a gweithdrefnau Llais ac i lywodraethu holl weithgareddau Llais.

- 5.7 Cadarnhaodd y Prif Weithredwr fod ymweliad wedi'i gynnal â gofod swyddfa newydd posibl ar gyfer Tîm Llais Cenedlaethol a Chaerdydd a'r Fro. Roedd ar 4ydd llawr Parc Cathays, Swyddfeydd Llywodraeth Cymru. Roedd yr arwynebedd y 4ydd llawr yn cael ei brydlesu i amrywiaeth o wasanaethau cyhoeddus.
- 5.8 Roedd yn gyfle i gael cyfleusterau modern gyda mynediad i ystod o ystafelloedd cyfarfod, seilwaith TG a mynediad da. Byddai hefyd yn rhoi gwerth da am arian ac yn lleihau costau blynyddol. Mynegwyd rhai pryderon gan staff a bydd hyn yn cael ei archwilio ymhellach. Byddai camau'n cael eu cymryd yn awr i ymgynghori'n ffurfiol â staff mewn partneriaeth â'r undebau llafur ynghylch cam posibl cyn gwneud unrhyw gynigion i'r Bwrdd.
- 5.9 Cadarnhawyd bod cynrychiolwyr Llais wedi bod mewn sgwrs barhaus gyda thîm y cyn Prif Gomisiynydd Ambiwlans Brys i nodi pryderon parhaus ynghylch amseriad penderfyniad ar y cynnig i newid y ffordd y mae'r Gwasanaeth Adalw a Throsglwyddo Meddygol Brys yn cael ei drefnu yng Nghymru, trwy gau canolfannau Ambiwlans Awyr ym Mhowys a Gogledd Orllewin Cymru a symud i ganolfan newydd yng Ngogledd Cymru.
- 5.10 Rydym yn pryderu y byddai penderfyniad yn awr yn gynamserol heb yn gyntaf helpu pobl i ddeall mwy am gynigion cysylltiedig i ddatblygu gwasanaeth pwrpasol ar y ffyrdd a fyddai'n ategu'r Gwasanaeth Adalw a Throsglwyddo Meddygol Brys ar gyfer pobl sy'n byw mewn ardaloedd gwledig ac anghysbell yng Nghymru. Cadarnhawyd y byddai sgysiau yn parhau gyda Llais.
- 5.10 Yn nigwyddiad lansio Strategaeth Llais, cyhoeddodd Ysgrifennydd y Cabinet dros Iechyd a Gofal Cymdeithasol y byddai grŵp gorchwyl cenedlaethol yn cael ei sefydlu i adolygu mesurau adrannau achosion brys a phrofiad cleifion. Bydd hyn yn cynnwys ansawdd, gwerth, profiad a chanlyniad y gofal a ddarperir mewn adrannau achosion brys. Rhagwelwyd y byddai hyn yn helpu i hysbysu'r cyhoedd yng Nghymru am yr hyn i'w ddisgwyl wrth ddefnyddio'r gwasanaethau hyn ac i helpu i ysgogi gwelliannau. Cynrychiolir Llais ar y grŵp.

5.10 Cadarnhawyd bod Llywodraeth Cymru yn ymgynghori ar newidiadau i system gwynion y GIG o'r enw 'Gweithio i Wella'. Bydd yr ymgynghoriad cyhoeddus yn casglu barn ar y ffordd y mae pryderon a chwynion am ofal y GIG yn cael eu codi, eu hymchwilio ac ymateb iddynt. Mae Llais yn cymryd rhan weithredol yn y gwaith hwn a bydd yn ymateb i'r ymgynghoriad.

A24-04-02: Diolchodd y Cadeirydd i'r Prif Weithredwr am y diweddariad. Cytunodd y Bwrdd y byddai'r Prif Weithredwr, fel rhan o drefniadau cyfathrebu Llais, yn cyhoeddi datganiad misol i'r cyhoedd i dynnu sylw at waith Llais a'i brif lwyddiannau a'i effeithiau.

Adroddiad gan Bwyllgorau'r Bwrdd: - Pwyllgor Tâl a Thelerau Gwasanaeth - Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg

Pwyllgor Tâl a Thelerau Gwasanaeth

6.1 Rhoddwyd diweddariad ar weithgarwch diweddar ar ran Cadeirydd y Pwyllgor Tâl a Thelerau Gwasanaeth gan Ysgrifennydd y Bwrdd/Pennaeth Llywodraethu.

Ni chynhaliwyd cyfarfod ffurfiol o'r pwyllgor yn y cyfnod diwethaf, fodd bynnag cafwyd un ymgysylltiad trwy e-bost a oedd yn ofynnol i gadarnhau penderfyniad Llywodraeth Cymru mewn perthynas â'r codiad blynyddol i gyflog y Prif Weithredwr yn unol â chytundebau cenedlaethol. Roedd y Pwyllgor wedi cadarnhau'r codiad.

Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg

6.2 Cafwyd diweddariad gan Karen Lewis, cadeirydd y pwyllgor. Cynhaliwyd y cyfarfod ffurfiol diwethaf ar 20 Mawrth 2024. Roedd holl aelodau'r pwyllgor a chynrychiolwyr archwilio mewnol, archwilio allanol, uwch gydweithwyr ar y Tîm Gweithredol yn Llais, a'r rheolwr atal twyll lleol o'r Bartneriaeth Cydwasanaethau yn bresennol.

Roedd aelodau'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg yn falch iawn o groesawu dau Aelod Annibynnol newydd. Penodwyd John Baker ac Anthony Pritchard ym mis Chwefror 2024 i gefnogi'r pwyllgor, a

rhyngddynt daethant â chyfoeth o wybodaeth ac arbenigedd ariannol a seiber/TG i waith y pwyllgor.

Roedd trafodaethau allweddol yn y cyfarfod yn cynnwys diweddariad gan y gwasanaeth atal twyll lleol. Roedd gwaith arolygu wedi'i wneud gyda'r staff ac roedd yn amlygu rhywfaint o angen i wella ymwybyddiaeth staff ymhellach o dwyll a pharodrwydd i adrodd am achosion o dwyll a amheuir.

- 6.3 Roedd angen gwneud rhagor o waith ar gyfarwyddiadau ariannol sefydlog a gweithdrefnau ariannol ac roedd rhywfaint o'r gwaith yn cael ei wneud y tu allan i'r pwyllgor. Cytunwyd y byddai'r Cynghorydd Llywodraethu Ariannol ac Ysgrifennydd y Bwrdd Dros Dro yn gwneud y gwaith ac yn adrodd yn ôl yn y pwyllgor nesaf ym mis Mehefin 2024.
- 6.4 Adolygwyd y gofrestr risg gorfforaethol, a nodwyd y byddai Ysgrifennydd Dros Dro'r Bwrdd yn cynnal adolygiad o'r dull risg sefydliadol a'r trefniadau adrodd ar lefel pwyllgorau a bwrdd.
- 6.5 Edrychwyd ar y sefyllfa ariannol ym mis 11 a nodwyd bod tanwariant sylweddol nad oedd lle'r oedd y sefydliad wedi bwriadu bod, er bod llawer ohono'n ymwneud â swyddi heb eu penodi.

Mae gweithgor adroddiadau blynyddol wrthi'n paratoi'r adroddiadau diwedd blwyddyn a fyddai'n cael eu cyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg ym Mehefin 2024. Daethpwyd i gytundeb gydag aelodau'r pwyllgor y byddai cyfarfodydd ychwanegol ym mis Gorffennaf ac Awst i gymeradwyo unrhyw beth fyddai'n ofynnol.
- 6.6 Cynhaliwyd cyfarfod mewn person yn Abertawe ar 21 Mawrth 2024 i adolygu gwaith y Pwyllgor yn ei flwyddyn gyntaf a datblygu cynllun ar gyfer y flwyddyn i ddod. Nodwyd meysydd allweddol i'w datblygu ac roedd cynllun gweithredu wedi'i ddatblygu. Byddai'r pwyllgor yn gweithio'n agos gydag Ysgrifennydd Dros Dro'r Bwrdd i fwrw ymlaen â'r cynllun.
- 6.7 Cadarnhawyd bod cyfarfod nesaf y pwyllgor wedi'i drefnu ar gyfer 19 Mehefin 2024 a chyn y cyfarfod cytunwyd y byddai cyfarfod 30 munud yn cael ei gynnal gyda'r archwilwyr mewnol ac allanol.

- 6.8 Cadarnhaodd y Prif Weithredwr fod Llais wedi comisiynu cefnogaeth allanol i weithio ar ddatblygu ein cynlluniau parhad busnes a chadarnhaodd fod gan yr unigolyn brofiad sylweddol o weithio yn y maes hwn.
- 6.9 Gofynnodd y Cadeirydd i Ysgrifennydd y Bwrdd/Pennaeth Llywodraethu dros dro a oedd yn fodlon ar y gallu i gyflawni ym mhob maes gwaith y mae wedi'i gomisiynu i'w gwblhau. Cadarnhaodd Ysgrifennydd dros dro'r Bwrdd fod Kirsty Contreras-Stacey wedi ymuno â'r sefydliad fel swyddog Llywodraethu, a chadarnhawyd bod ganddo bob ffydd yn Kirsty i fwrw ymlaen â'r gwaith yn yr wythnosau a'r misoedd nesaf. Byddai'r amserlenni ar gyfer y meysydd gwaith datblygu yn cael eu hadolygu'n gyson ochr yn ochr â chyflawni gofynion llywodraethu a busnes Llais o ddydd i ddydd.
- 6.10 Mynegodd Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg ei diolch i Ysgrifennydd y Bwrdd/Pennaeth Llywodraethu dros dro am y gwaith a'r cymorth helaeth a ddarparwyd eisoes i'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg ac mae ei arbenigedd yn cael ei werthfawrogi'n fawr.

Gwasanaethau Iechyd a Gofal Cymdeithasol yng Nghaerdydd a Bro Morgannwg

- 7.1 Gwnaeth y Prif Weithredwr y Cyflwyniad Gwasanaethau Iechyd a Gofal Cymdeithasol a diolchodd i gydweithwyr yn rhanbarth Caerdydd a'r Fro am eu cymorth i ddatblygu'r cyflwyniad. Croesawyd Jessica Mannings ac Erika Dunshaw i'r cyfarfod. Eglurwyd nad oedd Helen Williams a oedd yn cyflenwi ar gyfer rôl y Cyfarwyddwr Rhanbarthol yn y rhanbarth yn gallu mynychu cyfarfod y bwrdd.
- 7.2 Yn gyntaf diolchodd y Prif Weithredwr i staff rhanbarth Caerdydd a'r Fro am eu hamynedd a'u gwaith caled yn enwedig dros y misoedd diwethaf wrth i Gyfarwyddwr Rhanbarthol newydd gael ei recriwtio.
- 7.3 Mae ffocws gwaith y rhanbarth wedi bod ar flaenoriaethau allweddol yn y meysydd canlynol:
- Gwasanaethau canser
 - Gwasanaethau mamolaeth

- Materion capasiti staff
- Ymgysylltu â grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol
- Sut i ddenu mwy o wirfoddolwyr.

Mae ffocws hefyd ar ofalwyr di-dâl, yn gyson â rhanbarthau eraill ledled Cymru. Mae Llais yn siarad â sefydliadau eraill ledled Cymru i adeiladu partneriaethau cryfach.

Mae 3 blaenoriaeth ranbarthol:

- cael babi
- byw gyda chanser
- cael gofal a thriniaeth yn gyflym.

O ran gwasanaethau canser, cynhaliwyd ymweliadau â Chanolfan Ganser Felindre, ac mae'r tîm rhanbarthol yn gweithio gyda sefydliadau eraill fel Maggie's a MacMillan Cancer Care i rannu gwybodaeth a dysgu oddi wrthynt.

Ar hyn o bryd mae arolwg byw ar gael gofal a thriniaeth yn gyflym.

Roedd gwasanaeth siopwr cudd deintyddol hefyd yn fyw.

Mae gwaith tîm rhanbarthol Llais ar wasanaethau mamolaeth yn dilyn materion a nodwyd yn gynharach ym maes gofal mamolaeth. Roedd Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru wedi arolygu'r gwasanaeth hwn yn flaenorol ac roedd ei hadroddiad, a gyhoeddwyd y llynedd, yn codi pryderon am wasanaethau o fewn y cymunedau ethnig. Bydd tîm rhanbarthol Llais yn mynd ar drywydd hyn yn ei waith. Roedd y Cyfarwyddwr Rhanbarthol Dros Dro wedi estyn allan i'r cymunedau i gael adborth ar y gwasanaethau.

- 7.4 Diolchodd y Cadeirydd i holl staff a gwirfoddolwyr y rhanbarth am eu cefnogaeth barhaus a'u gwaith caled.

Llythyr cylch gwaith newydd a dogfen fframwaith

- 8.1 Cadarnhaodd y Prif Weithredwr fod Llais yn aros am y llythyr cylch gwaith wedi'i ddiweddarau a'r ddogfen fframwaith i'w cyhoeddi gan Lywodraeth Cymru.

Adroddiad o Ddigwyddiad Lansio'r Cynllun Strategol – 24 Ebrill 2024

- 9.1 Amlygodd y Cadeirydd lwyddiant mawr ddigwyddiad lansio'r Cynllun Strategol a diolchodd i bawb a fu'n ymwneud â pharatoi ar gyfer y cyfarfod.

Cadarnhaodd Ben Eaton fod 180 o bobl yn bresennol, a oedd yn bositif iawn. Cytunodd y Bwrdd ei bod yn braf clywed gan Ysgrifennydd y Cabinet dros Iechyd a Gofal Cymdeithasol. Diolchwyd i'r holl siaradwyr, aelodau'r bwrdd a holl staff Llais. Gofynnodd Rajan Madok a oedd unrhyw adborth o'r digwyddiad lansio. Cadarnhawyd y gofynnwyd am adborth ar y digwyddiad, a bydd adroddiad gwerthuso yn cael ei ddatblygu. Dywedodd y Cadeirydd y byddai'n bwysig a gwerthfawr rhannu'r adborth o'r digwyddiad gyda phartneriaid a'r cyhoedd.

- 9.2 Cadarnhaodd y Prif Weithredwr fod nifer o awgrymiadau defnyddiol gan staff ar sut y gallant gydweithio a chyda sefydliadau a buddiannau eraill.
- 9.3 Gofynnodd y Cadeirydd sut y bydd y sgysiau sydd eisoes yn digwydd yn cael eu mapio. Eglurwyd ei bod yn rhan o flaenoriaeth gyntaf y cynllun i fapio ymgysylltiadau, yn enwedig i adnabod unrhyw fylchau a beth ellid ei wneud i annog ymgysylltiadau pellach. Roedd y Cadeirydd wedi ymrwymo i amserlen 6 mis ar gyfer cynnal seminar Teams a byddai'n arfer da cynnal y dilyniant hwn gyda'r rhai a oedd yn bresennol a grwpiau eraill â diddordeb.
- 9.4 Unwaith eto, roedd y Cadeirydd yn annog cyhoeddi datganiad misol o ymgysylltu â meysydd yr oedd Llais yn ymwneud â nhw ledled Cymru.

Cynllun Blynyddol 2024/2025

- 10.1 Trafodwyd y Cynllun Blynyddol drafft ar gyfer 2024/2025. Cadarnhaodd Ben Eaton fod yr asesiad effaith integredig a gynhaliwyd ar gyfer y Strategaeth hefyd yn cael ei ddefnyddio ar gyfer y Cynllun Blynyddol. Byddai'r Cynllun Blynyddol hefyd yn cael ei drafod yn y Cyfarfod Archwilio a Sicrwydd Risg nesaf ym mis Mehefin 2024.
- 10.2 Cadarnhaodd Ben Eaton fod y cynllun yn cynnwys ymrwymiad i gynyddu ein hymgysylltiad yn y flwyddyn i ddod o leiaf 25%. Roedd

y cynllun yn cynnwys ystod o feysydd gweithgaredd allweddol, gan gynnwys:

- Ymarfer Mapio i ddeall y sgysiau sy'n digwydd ledled Cymru.
- Cydweithio â Chomisiwn Bevan.
- Rhanbarthau i gynnal digwyddiadau/fforymau bord gron.
- Ymrwymiad a chyfranogiad mewn cynigion i newid y ffordd y darperir gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol
- Fframwaith ymddygiad
- Strategaeth gyfathrebu
- Fframwaith ymgysylltu
- Cynhwysiant digidol. Cadarnhaodd Ben Eaton y byddai Llais yn ymuno â'r Siarter Cynhwysiant Digidol.

10.3 Croesawodd a chymeradwyodd y Bwrdd Gynllun Blynyddol 2024/2025.

Egwyl am Ginio dychwelyd 1yh

Adroddiad Cyllid

11.1 Cyflwynwyd yr adroddiad cyllid i'r Bwrdd gan y Prif Weithredwr.

11.2 Roedd yr adroddiad yn amlinellu'r sefyllfa ariannol diwedd blwyddyn i'r Bwrdd ar 31 Mawrth 2024 (Mis 12). Roedd Cynllun Ariannol 2023/24 wedi nodi sut roedd Llais yn bwriadu cwrdd â'r ddyletswydd ariannol i sicrhau nad oedd gwariant net yn fwy na'r gyllideb adnoddau refeniw net.

11.3 Roedd tanwariant a oedd yn uwch na'r disgwyl. Ym mis 12 roedd perfformiad ariannol y flwyddyn ariannol yn gyfanswm o danwariant o £177k yn erbyn cyllidebau dirprwyedig (roedd hyn yn gynydd ar fis 9, sef tanwariant a ragwelwyd ar ddiwedd y flwyddyn o £75k). Roedd Adroddiad Cyllid Mis 11, a gyflwynwyd yng nghyfarfod y pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd ym mis Mawrth 2024, yn cynnwys rhagolwg o danwariant diwedd blwyddyn o £139k.

Roedd y tanwariant yn bennaf oherwydd yr oedi wrth recriwtio staff. Roedd yr amcangyfrifon gwreiddiol yn seiliedig ar ragdybiaeth y byddai staff yn cael eu recriwtio i rolau erbyn diwedd Gorffennaf 2023, ond roedd oedi yn y broses recriwtio yn

golygu efallai na fyddai strwythurau staffio wedi'u llenwi'n llawn tan o leiaf Gorffennaf 2024.

Cadarnhaodd y Prif Weithredwr fod gwaith manwl yn parhau i ddatblygu ein trefniadau cynllunio a rheoli ariannol ymhellach gan ganolbwyntio ar ddeiliaid cyllidebau, dirprwyo cyllidebau a'u cyfrifoldebau. Mae'r rhain wedi'u nodi mewn llythyrau dyrannu cyllideb a darperir hyfforddiant a chymorth ariannol, os oes angen. Byddai Cyfarwyddwr Llywodraethu a Chyllid newydd yn dechrau'n fuan, ac roedd y Prif Weithredwr wedi nodi mai un o'r amcanion allweddol ar gyfer y rôl oedd adolygu'r trefniadau adrodd ariannol ac edrych ar feysydd rhanbarthol o osod cyllideb.

- 11.4 Roedd y dyraniad cyllideb flynyddol derfynol ar gyfer 2024/2025 yn cael ei drafod ar hyn o bryd gyda Llywodraeth Cymru ac mae Llais yn aros am y llythyr cyllideb derfynol, y disgwylir iddo gael ei gyhoeddi yn yr wythnosau nesaf. Cadarnhaodd y Prif Weithredwr fod trafodaethau cynllunio wedi cychwyn yn gynharach eleni ar sail rhagdybiaethau ein dyraniad cyllideb. Roedd pwynt dysgu allweddol i Llais yn ymwneud â gweithgareddau caffael a bod angen i brosesau caffael ddechrau'n llawer cynharach i gwrdd â chyfrifoldebau cyllidebol, yn enwedig yn agos at ddiwedd y flwyddyn.

Adroddiad gweithlu

- 12.1 Rhoddodd y Prif Weithredwr ddiweddariad i'r Bwrdd ar y cynnydd o ran materion gweithlu allweddol. Roedd hyn yn cynnwys recriwtio, dysgu a datblygu, fframwaith sgiliau ac ymddygiad, gweithgaredd datblygu sefydliadol a'r Cynllun Rhyddhau Cynnar Gwirfoddol.
- 12.2 O ran dysgu a datblygu cydnabuwyd bod angen ffocws parhaus ar ddatblygu a chyflwyno rhaglen ddysgu gynhwysfawr ar gyfer gwirfoddolwyr. Bydd hyn yn dilyn cyflwyno rhaglen ddysgu ymwybyddiaeth gofal cymdeithasol ar gyfer gwirfoddolwyr, a oedd ar y gweill ac a gafodd dderbyniad cadarnhaol.
- 12.3 Recriwtio Llais – Mae sawl rôl ar wahanol gamau o wiriadau cyn cyflogaeth ac mae dyddiadau cychwyn yn cael eu cytuno. Mae rhai rolau yn ystod y cam cyfweld a dwy rôl yn aros am werthusiad - rôl

Ysgrifennydd newydd y Bwrdd a rolau'r Swyddog Mewnwelediad ac Ymgysylltu.

- 12.4 Mae gwaith yn mynd rhagddo i ddatblygu fframwaith sgiliau newydd ar gyfer staff Llais i alluogi'r sefydliad i adnabod bylchau sgiliau a'n galluogi i lenwi'r bylchau hynny trwy raglen ddysgu a datblygu cynhwysfawr. Mae staff yn cymryd rhan weithredol yn y gwaith hwn.
- 12.5 Mae ymarfer tendro ar y gweill i gomisiynu rhaglen ddysgu bwrpasol i staff am weithio yn y sector gofal cymdeithasol. Yn y cyfamser, mae ein staff wedi cael cynnig y cyfle i ymuno â'r sesiynau hyfforddi ymwybyddiaeth gofal cymdeithasol gwirfoddol.
- 12.6 Roedd angen trefniadau a dulliau cynllunio olyniaeth hefyd i gefnogi datblygiad parhaus ein strwythurau staff, ond hefyd i ddarparu gwydnwch a pharhad busnes pe bai aelodau allweddol o staff yn absennol.
- 12.7 Nododd y Bwrdd yr adroddiad a chytunwyd y dylid datblygu adroddiad ar ffurf dangosfwrdd i adrodd arno i'r Bwrdd yn y dyfodol.

Adolygiad effeithiolrwydd y Bwrdd ac amcanion ar gyfer 2024/25

- 13.1 Cadarnhaodd Ysgrifennydd/Pennaeth Llywodraethu dros dro fod y Bwrdd wedi cyfarfod ddiwedd mis Chwefror 2024 i drafod ac adolygu ei effeithiolrwydd ei hun fel Bwrdd, fel sy'n ofynnol gan y Rheolau Sefydlog. Mae hefyd yn arfer da i'r Bwrdd adlewyrchu ac adolygu'n flynyddol sut y mae wedi cyflawni ei rolau a'i gyfrifoldebau.
- 13.2 Yn dilyn adolygiad, a hwyluswyd yn annibynnol, cytunwyd ar 6 amcan allweddol. Y rhain oedd:
 - Datblygu Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd.
 - Cynnal plymio dwfn ar lefel Pwyllgor i roi sicrwydd ychwanegol i'r Bwrdd, fel y bo'n briodol.
 - Egluro rôl y Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd a chefnogi datblygiad sgiliau ei aelodau ymhellach.
 - Datblygu canllawiau a darparu cymorth pellach i staff sy'n cyflwyno ar lefel Bwrdd.
 - Aelodau'r Bwrdd i fynychu digwyddiadau ymgysylltu i gael sicrwydd pellach ynghylch y gweithgarwch sy'n digwydd, yn enwedig mewn ardaloedd lle'r oedd ganddynt rôl lysgenhadol ranbarthol.

- Datblygu ymhellach y mecanweithiau adrodd a thempledi ar gyfer Bwrdd a Phwyllgorau. Cefnogir hyn gan gytundeb Fframwaith Llywodraethu a Sicrwydd newydd.

13.3 Cytunodd y Bwrdd ar yr amcanion ac y byddai'r amcanion yn cael eu trosi'n rhaglen waith a fyddai'n cael ei gweithredu yn ystod y flwyddyn i ddod.

Adroddiad Llywodraethu a sicrwydd a blaengynllun

14.1 Nododd Ysgrifennydd y Bwrdd/Pennaeth Llywodraethu Dros Dro fod yr adroddiad Llywodraethu a Sicrwydd yn amlinellu'r prif feysydd gwaith a oedd yn mynd rhagddynt. Wrth wneud y gwaith adolygu, roedd yn hyderus bod yr hanfodion llywodraethu yn eu lle ar gyfer y sefydliad.

14.2 Awgrymwyd y bu'n ddefnyddiol i Llais fod wedi cyflogi Eversheds Sutherland i gynnal gwiriad annibynnol o ofynion a threfniadau. Daeth yr adroddiad hwnnw i law ddiwedd mis Mawrth 2024. Mae hwn bellach yn cael ei ddefnyddio i lywio gwaith adolygu llywodraethu a sicrwydd.

14.3 Mae'n bwysig bod trefniadau Llywodraethu a Sicrwydd yn cael eu hadolygu'n gyson i sicrhau bod y sefydliad yn gweithredu'n effeithiol ac yn galluogi Llais i weithredu'n hyderus.

14.4 Amlygodd Ysgrifennydd y Bwrdd/Pennaeth Llywodraethu Dros Dro nad oedd gan y sefydliad weithdrefn ar hyn o bryd ar gyfer defnyddio sêl gyffredin – i selio dogfennau cyfreithiol. Cyflwynwyd proses dros dro i'r Bwrdd ei chymeradwyo, a fyddai'n cael ei hymgorffori yn y Rheolau Sefydlog. Eglurwyd bod angen hyn ar frys i alluogi arwyddo prydles newydd ar gyfer un o'r Swyddfeydd Rhanbarthol.

14.5 Cymeradwyodd y Bwrdd y broses dros dro i'w gweithredu.

Adroddiad risg corfforaethol

15.1 Rhoddwyd crynodeb i'r Bwrdd o'r Adroddiad Risg gan Ysgrifennydd Dros Dro y Bwrdd/Pennaeth Llywodraethu a oedd yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am gynnydd yn erbyn pob un o'r risgiau yn y Gofrestr Risg Gorfforaethol.

15.2 Cytunwyd y byddai Adroddiad Risg newydd yn cael ei ddatblygu ar ffurf cofrestr ar ffurf dangosfwrdd. Byddai hwn yn cael ei gyflwyno i gyfarfod y Bwrdd ym mis Gorffennaf 2024.

A24-04-03: Cytunodd y Bwrdd y byddai Adroddiad/Cofrestr Risg Corfforaethol ar ffurf dangosfwrdd yn cael ei datblygu a'i chyflwyno i'r Bwrdd ym mis Gorffennaf 2024.

Unrhyw fusnes arall

16.1 Ni nodwyd unrhyw fusnes pellach i'w drafod.

Rhagolwg a chynllun gwaith y Bwrdd

17.1 Trafodwyd a chymeradwywyd y rhagolwg a chynllun gwaith y Bwrdd. Nodwyd y byddai 5 cyfarfod yn ystod 2024/2025 a chytunwyd y byddai 6 Cyfarfod Bwrdd y flwyddyn o 2025/26.

Cwestiynau gan y cyhoedd

18.1 Nododd y Cadeirydd na dderbyniwyd unrhyw gwestiynau gan aelodau'r cyhoedd.

Daeth y cyfarfod i ben am 14.40yh